

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

II. Vpisovanje v šolsko matriko.

(Razsodba upravnega sodišča.)

Kakor znano, morajo se šolodolžni otroci v tistem šolskem okoliši v šolsko matriko vpisovati, kjer stanujejo. Izraz „stanovati“ se je pa tolmačil različno. Nekateri so mislili, da pomeni izraz „stanovati“ stalno stanovanje. Drugi so pa zopet mislili, da je pod „stanovati“ razumiti le začasno stanovanje, kamor se oddajajo otroci radi šolskega obiska na hrano in stanovanje. O tem vprašanji je upravno sodišče v več odlokih i. s. iz leta 1891 št. 5672, 5849, 5850, 5851, iz leta 1889 št. 4964 in iz leta 1890 št. 5506 tako razsodilo, da pravo stanovanje določuje, v kateri šolski okoliši spadajo otroci. „Pravo stanovanje“ odlok iz leta 1891 št. 5849 tako-le tolmači. Pravo

stanovanje otrok je navadno stanovanje roditeljev ali njih namestnikov. Toda ako se preseli otrok radi rodbinskih ali drugih vzrokov roditeljev v drug kraj z namenom, stalno tu ostati, pristojen je v dotični šolski okoliši, v katerem stanuje, in ga je tudi v šolo tega okoliša sprejeti in v matriko vpisati. Ako pa otrok v kaki šolski občini stanuje le za čas šolskega pouka v ta namen, da tam obiskuje šolo, potem ni tu njegovo pravo stanovanje, ampak tam, kjer stanujejo roditelji ali njihovi namestniki; v tem slučaju se ima torej tam v šolsko matriko vpisati, kjer stanujejo roditelji.

Na to razsodbo opozorujemo šolska vodstva in krajne šolske svete.

L i s t e k.

Postna premišljevanja.

Ha! ha! zakrohotal sem se, gospod urednik, ko sem čital, kako so Vas, »Pesimista« in »Postojinskega« obirali. Vidite, gospod urednik, kako resničen je pregovor: »Kdor preveč izbira, dobi izbirek«. Kako sta se Vam »Pesimist« in »Postojinski« prirastla k sreči? — a kar nas je bilo ostalih — določili ste nam večinoma koš. No, pa saj je isti čas tudi potreben, ker mora biti brezumno požrešen. Mitgefangen — mitgehangen, pravi Nmec — zato so Vas pa s »Pesimistom« in »Postojinskim« posadili na zatožno klop. V prvo primahal je doli od juga mož v rdeči halji in Vas prav pošteno obral, potem so Vas skopali v »Soči« in kot dodatek dobili ste še pravi »Oberguss« iz Notranjske. Hvala Bogu, da ste precej trdne narave, da Vam to Kneipovanje ne bode škodovalo. Če tudi ste nas druge nekako pozabili, samo da je Vašemu »Pesimistu« in »Postojinskemu« ostalo prostora v »Tovarišu«, da sta rogoborila in s svojim pretiravanjem (?) vznemirjala duhove, vender, vender nas je čudno dirnilo, ko so hrumele grozne nevihte preko Vaše glave in bi bile skoraj odnesle Slomška raz glavo našega »Tovariša«. Že zdavnej sem kuhjal jezo nad Vašim »Pesimistom« in »Postojinskim«, pa bal sem se — ker jeden proti dvema, katerima bi se bili brzkone pridružili še Vi s košem, bil bi gotovo podlegel. A sedaj mi je vzrastel pogum, sedaj bočem se jih še jaz lotiti. Ko sem mnogokrat sedeč na »toplem«, časi tudi skoro »na suhem« Vaša junaka

premišljeval, vrivala se mi je vedno misel: to sta dva nehvaležneža, ki pretiravata kolikor mogoče neugodno gnotno stanje učiteljstva, dočim je vender že dognano, da že nobena hranilnica ne mara sprejemati naših vlog — tako ogromne so!! Skoro bi smel trditi, da bode težavno jih prešteti celo onemu matematiku, ki bode preštel od učiteljstva vzgojena drevesca.

Najmanj vzroka tožiti o neugodnem gnotnem stanju imata pa »Pesimist« in »Postojinski«, ki sta se lotila celo mlinarske obrti! Ako izhajamo mi, ki dobivamo sicer še razven stalnih 480 gld. tudi ogromne nagrade za kmetijski pouk in Bog vedi za kaj še vse, kako dobro se mora šele onima goditi. Pomislite le: jaz sem dobil v 3 letih za 2 uri na teden celih 20 gld. nagrade za pouk v kmetijstvu. Ni li to briljantno — za vsako uro 7 (reci: sedem) krajcarjev nagrade! — Kako dobro je pa še za učitelja, kateri ima to srečo, da ima bolezen v hiši! Visoki deželni šolski svet, kateri ima tako ogromne vsote na razpogajanje, pošlje hitro podporo, da je kaj. Jaz sem imel v l. 1890 to srečo, da sem zbolel in ker me je Bog menda posebno ljubil, zbolela mi je še soproga, zboleli so mi otroci. Prosil sem podpore in jo tudi dobil čez 7 mesecev u podobi: »konnte nicht berück-sichtigt werden«. Gospod urednik! lahko si mislite, kako smo se »mastili!« In ako tudi sem bil »na suhem«, vender se nisem mogel veseliti, kajti nihče ni vesel, če je preveč »na suhem«, zakaj bi moral

biti ravno učitelj, kakor nam svetuje nekako indirektno moj sobojevnik iz Notranjske. Torej g. «Pesimist» in g. «Postojinski», ni li sreča učiteljeva toliko večja, kolikor več nadlog ga tare in kolikor bolj je «na suhem»? In ako je krajni šolski svet tako prijazen, da nam do tega raja preskrbi še ključce, ako n. pr. mora učitelj poučevati po cel teden ali še dlje v sobi pri — 10° C, ker ni bilo drv, po tem je pa še «Postojinski» toli predrzen, da se zaletava v to, večinoma za res vzorno korporacijo. Ni li mar to najgrša nehvaležnost?

Razven vseh teh dobrot imamo pa še to ugodnost, da postanejo celo 17-, 18-letni mladeniči voditelji šol. Je li mar g. ravnatelj učiteljske pripravnice

pozabil § 32. zakona z dne 14. velikega travna 1869? Dasi je g. Nerat koledarček prav skrbno uredil, vendar mu štejemo v zlo, da ni še onih šol navedel, kjer poučujejo ti mladeniči, osobito ker je navedel našega g. tovariša izpod sv. Jošta, ki je imel redko srečo, da je bil že 6 let pred svojim rojstvom, če tudi ne stalno, pa vsaj začasno nastavljen. Ne čudim se, da pri tako ugodnih razmerah, tako izborna izgleda.

Da pa tudi faktično ovržem pretiranost Vašega «Pesimista» in Vašega «Postojinskega», hočem Vam v prihodnjic poslati svoj proračun za leto 1892. Upam, da ju bodem gotovo spreobrnil. Dotlej Vas prav lepo pozdravlja

Vaš

Rotschild.

Društveni vestnik.

Iz našega društva. Dne 9. t. m. je bila odbojna seja. Razgovor je bil o Komenskega slavnosti. Na odborov poziv za sodelovanje pri slavnostnem koncertu se je oglasilo do 100 tovarišic in tovarišev, kar dosti jasno kaže živalno zanimanje za stvar. Pri vsem tem pa je razmerje med posameznimi glasovi jako neugodno. Število prvih glasov tako ženskih, posebno pa moških je tako skromno z ozirom na druge glasove, da bi v koncertu vsled tega ne mogli tako dostojno nastopiti, kakor stvar zahteva in bi se vsled tega tudi ne mogel sestaviti primeren program. Na podstavi posvetovanj s strokovnjaki, zlasti z g. A. Nedvedom je torej odbor sklenil, da se priredi velikonočni terek namestu koncerta Komenskega večer z določenim zanimivim programom, kakor jih pripravljajo po mestih na Českem. Pri tem večeru bode nastopil manjši mešani in moški zbor in se bode skrbelo za raznovrstnost v programu, katerega podrobnosti se naznanijo pravočasno. Tak večer bode za to slavnost bolj ugaljal nego koncert. Pevke in pevce pa, ki so se oglasili, pa že danes prosimo, da so nam na razpolaganje tudi za tako slavnost.

Končno se je na predlog g. F. K. Trošta sklenilo, da odbor vloži prošnjo na vis. deželni zbor, da bi dovolil primerne nagrade onim učiteljem, ki poučujejo v šolskih delarnah.

Iz odborove seje vdovskega učiteljskega društva v Ljubljani dne 1. sušca 1892. 1. Otvorilsi sejo naznanja predsednik č. g. dr. Anton Jarc, da se je vročilo vdovi Govekarjevi onih po občnem zboru dovoljenih 30 gld. kot prispevek za nagrobni spomenik. S tem se pa nikakor ni delal kak precedens,

da bi društvo dajalo vsakemu umrlemu članu oziroma odborniku podpore v prej označeni nameh. Tukaj pa se je vendar delala neka izjema in sicer zato, ker je bil pokojni Govekar mnogo let društveni odbornik in je imel obilo stroškov prihajajoč z lga k odborovim sejam in drugič, ker je bil za časa svojega bivanja v Šiški tudi društveni tajnik. Vzame se brez ugovora na znanje.

2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo.

Iz tega poročila se razvidi, da ni umrl od zadnjega občnega zbora nihče izmed društvenikov, da se torej število vdov in sirot ni pomnožilo. Odpadla je jedna sirota Simoničeva s Štajerskega.

Pristopil je g. Avgust Kleč, učitelj v Cerknici vplačavši 8 gld. na vstopnini. Vstopnina drugih društvenikov dohaja počasno, nekateri plačujejo, drugi zopet ne.

Odbornik Ivan Tomšič misli, da bi bilo najbolje, da bi se s takimi člani postopalo strogo po društvenih pravilih, sicer se bodo jeli pritoževati drugi člani, kateri vestno izpolnjujejo društvene dolžnosti.

Odborniki Žumer, Praprotnik in Borštnik pa žele, da bi se slednjic še jedenkrat opominjali, da poravnajo zaostale zneske vsaj do meseca vel. travna tekočega leta, sicer niso več društveni člani, kar brez ugovora obvelja.

3. Nova uda sta postala gg. Anton Žibert z Jezice in Francisek Schifferer z Rudnika.

Preden se seja zaključil, omenja predsednik, da ima društvo največ dohodkov v prvem in drugem četrtletju, ker naneso tako vloge pri različnih denarnih zavodih. Vdovam in sirotam pa se izplačujejo redno določeni zneski v vsakem četrtletju.

C—r.

Vestnik.

Osobne vesti. Naš ožji rojak, g. Francisek Hubad, profesor na I. gimnaziji v Gradcu, znan slovenski pisatelj, pozvan je v delovanje k naučnemu ministerstvu na Dunaj ter se je s koncem meseca svečana že tija preselil. — G. Stefan Birk, doslej

namestni učitelj na Vrhopolji pri Moravcih, dobil je učiteljsko službo v Hotiči.

Iz občinskega zbora ljubljanskega. V predzadnji seji je občinski zbor dovolil vodstvu prve mestne deške šole v Ljubljani za pokritje stroškov za učilsko